

Nytt villreinprosjekt i Setesdal Ryfylke 2013 - 2017

*Forslag til styringsgruppe, budsjett og
mandat*

v/ viltforvalter Tor Punsvik
Fylkesmannen i Vest-Agder

Foto: Kjell Erik Moseid & Olav Strand
Illustrasjon: Oscar Jansen & Olav Strand

Oppnevning av styringsgruppe – forslag til deltakelse til diskusjon

- 1 repr. fra Statens vegvesen (Arne Heggland)
- 2 repr. fra regulanter og netteier (Kåre Paulsen & Per Øyvind Grimsby)
- 1 repr. fra fylkeskommunene (Bjørg Hellem, *Hans Fløystad*)
- 1 repr. fra fylkesmennene (Tor Punsvik, *Per K. Omholt*)
- 3 (4 – hvis Vinje blir med) repr. fra kommunene
- 1 repr. fra verneområdestyret (Tarjei Haugen)
- 1 repr. fra villreinnemnda (Margit Smeland)
- 3 repr. fra villreinlaget (Kristian Steine, Knut Nomeland & Kristian Eiken Olsen(Statskog))
- 1 repr. fra turistforeningene (Kjell H. Olsen, *Bjørn Brandzæg*)
- 1 repr. fra SNO (Peter Hermansen, *Reidar Sandal*)

Deltakere i styringsgruppa fra kommunene (fet hoved, *kursiv vara*)

- Vest-Agder (**Åseral**, Hægebostad, Kvinesdal og *Sirdal*)
- Aust-Agder (**Bykle**, *Bygland* og Valle)
- Rogaland (**Suldal** og *Gjesdal*)
- Telemark (Vinje – mangler svar på invitt)

Økonomisk status for nytt villreinprosjekt i SR per 20/3-13

Avklarte deltakerne	Bidrag 2013, kr.
Kommunene	325000
Fylkeskommunene	125000
Fylkesmennene	200000
Regulantene m.fl.	275000
Statens Vegvesen	150000
Villreinnemnda	220000
Sum bevilget	1295000
Ikke avklarte deltakere	Søkte bidrag, kr.
Direktoratet for naturforvaltning	350000
Vinje kommune	25000
Sum uavklart	375000

Mandatet i prosjektet 2006-10, 1

- Her heter det at sluttrapporten fra prosjektet bør inneholde;
  - Kunnskap om og reell dokumentasjon av reinens arealbruk og atferd
  - Kunnskap om effekter av fysiske inngrep og dokumentasjon av betydning for reinens områdebruk i Setesdalsheiene
  - Kunnskap om ferdsel og annen aktivitet av betydning for reinens områdebruk og
    - atferd
  - Vurdering av potensielle effekter av utprøvde avbøtende tiltak (eks; fredningssoner,
    - vegstenging, kanalisering av ferdsel, løypeomlegging, jaktforvaltning m.m.)

Mandatet i prosjektet 2006-10, 2

- Videre påpekes det at det anses naturlig at sluttrapporten gir anbefalinger om;
  - Samlet innsats for måloppnåelse, basert på en brei kost/nytte analyse
  - Hvem som forventes å ha oppfølgingsansvar
  - Aktuelle informasjonstiltak
  - Oppfølgende undersøkelser der kunnskapsbehov blir avdekket

Mandatet i prosjektet 2006-10,

- Det er viktig at kunnskapen som frambringes gjøres tilgjengelig for;
  - Alle sentrale arealforvaltere og andre viktige brukergrupper i de to heiområdene
  - Den regionale planprosessen for villreinområdene som Miljøverndepartementet har signalisert oppstart av i villreinområder som kan være aktuelle som Nasjonale villreinområder
  - Forvaltere av de store verneområdene i Setesdal-Ryfylke

Mandat 2006-10, kunnskapsbehov

- Det tilligger prosjektets mandat å peke på kunnskapsbehov der det avdekkes. Opp gjennom årene har det vært gjennomført mye forskning på villrein, også i Norge.
- Vi har derfor pekt på enkelttema som vi ser på som særlig aktuelle i forhold til villreinens situasjon og forvaltningsutfordringer i SR og SA. Etter vår vurdering kan det være hensiktsmessig å dele inn kunnskapsbehovet i følgende punkter:
  - Effekter av avbøtende tiltak og tilrettelegging
  - Effekter av bestandsstørrelsen på reinens arealbruk
  - Effekter av jakt på reinens arealbruk
  - Bukkenes arealbruk
  - Effekter av klimaendringer
  - Effekter av sauebeiting og konkurranse mellom rein og sau

- Ved prosjektstart ble det utarbeidet en fagplan og et faglig bakgrunnsdokument for prosjektet. Disse dokumentene inneholder en detaljert beskrivelse av bakgrunn og målsetning med prosjektet. Ved oppstart hadde prosjektet et mandat på tre nivå:
  - Dokumentasjon / kunnskapsproduksjon
  - Rådgivning
  - Formidling
- Måloppnåelsen er diskutert i forhold til dette tredelte mandatet
- Fra et forskningsmessig har vi konkludert med at vi langt på veg har lyktes med prosjektet, og at resultatene i det alt vesentlige samsvarer med forventningene vi hadde ved oppstart.
- Ett unntak er bukkenes arealbruk som vi kunne lyktes bedre med.
- I løpet av prosjektet har det også tilkommet mye annen aktivitet som en ikke hadde full oversikt over ved prosjektstart.
- Nytteverdien av prosjektet må også besvares av andre aktører enn oss på forskningsiden, men vårt inntrykk er at ja, brukerne har fått tilgang til og har også i stor grad nyttiggjort seg informasjon fra prosjektet underveis.
- Den fulle nytteverdien av prosjektet ligger allikevel i brukernes muligheter og evne til å bruke kunnskapen og resultatene fra prosjektet i sitt framtidige arbeid.

Hvorfor nytt villreinprosjekt i SR?

- Stadig viktige kunnskapshull for forvaltningen
- Forvaltningen av villrein har store utfordringer
- Tiltak vil koste – «kost-nytte»-effekter må kartlegges og være troverdige
- Komplekse årsakssammenhenger krever vitenskapelig tilnærming
- Endringer i mål for bestandsforvaltningen og tiltak krever tett overvåking og oppfølging

Prosjektets overordna mål: å øke reinenens bruk av Setesdal Ryfylkeheiene

Mandatet for nytt villreinprosjekt i Setesdal Ryfylke?

- Ny kunnskap om hva?
- Utprøve tiltak for å fremme prosjektets formål
- Spre informasjon om prosjektet og dets resultater
- Skape folkelig engasjement om villreinstamma
- Foreslå oppfølgende forvaltning og tiltak

Arbeidsgruppene

3 delprosjekter

- Mandatet og fokus
- Sammensetning og organisering (ledelse & sekretariat)
- Rapportering til og samspill med styringsgruppa
- Fordeling av ressurs og bruken av disse

Uforpliktende forslag fra Tor Punsvik

- **Gruppe 1 – Blåsjø og omegn (N-S, Ø-V, ferdsel m.m.):** Sigrid Bjørgum (Bykle kommune), Sondov Bjåen og repr. fra Hjelmeland (villreinlaget), Jan Dalen (villreinlag og fjellstyre), Hans Fløystad (Aust-Agder fylkeskommune), Per Kjetil Omholt (FM i Aust-Agder), Kay Jeiskelid (villreinnemnda), Alf Odden (verneområdeforvalter og ferdselskyndig), SNO (Peter Hermansen & Reidar Sandal deler), Kåre Paulsen (Statkraft), Kjell Helle Olsen (Stavanger turistforening).
- Lars Arne Bay er villig til å være deltakende sekretær for arbeidsgruppa og Olav Strand møter når han kan

Uforpliktende forslag fra Tor Punsvik

- **Gruppe 2 – Brokke-Suleskarveien:** Arne Heggheim (Statens Vegvesen), Knut Nomeland (villreinlaget), Helge Tonstad (villreinnemnda), Arild Stene (Lyse kraft), Bjørg Hellem (Vest-Agder fylkeskommune), verneområdestyret (velger sjøl), DNT-Sør (Bjørn Branzæg), Sirdal og Valle kommuner (bør avklares av ordfører).
- Velger egen sekretær.

Uforpliktende forslag fra Tor Punsvik

- **Gruppe 3 – Sørrområdet/bestandsplan:**
Kristian Steine, Arve Åsemoen og Svein Olav Stegarud (leder, styremedlem og sekretær villreinlaget), Kristian Eiken Olsen (Statskog og villreinlaget), Torbjørn Fjermestad (villreinnemnda), Per Øyvind Grimsby (Sira Kvina), kommunene (en repr. i vest en i sør og en i øst), verneområdestyret, SNO v/ Jon Erling Skåtan.
- Tor Punsvik (FM Vest-Agder) & Svein Olav Stegarud kan ta sekretariatsansvar.